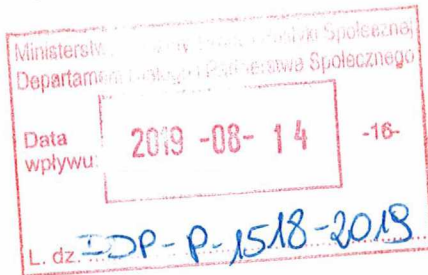

BIURO MINISTRA

Wydział Skarg i Wniosków

BM-VII-0513.3.2019

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2019 r.

Ministerstwo Rodziny

Pracy i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

Ministerstwo Sprawiedliwości, Biuro Ministra – Wydział Skarg i Wniosków, uprzejmie przekazuje korespondencję z dnia 30 lipca 2019 r., zawierającą petycję dot. podjęcia działań legislacyjnych w przedmiocie nowelizacji ustawy *Kodeks pracy* z dnia 26 czerwca 1974 r., z prośbą o stosowne rozpatrzenie.

Korespondencję w pozostałym zakresie przekazano do Ministerstwa Finansów oraz Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości. O przekazaniu poinformowano zainteresowanego odrębnym pismem.

z upoważnienia

Ministra Sprawiedliwości

30 lipca 2019 r.

Minister Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11

00-950 Warszawa

P E T Y C J A

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r. w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o petycjach składam petycję w interesie publicznym, której celem jest podjęcie działań legislacyjnych w przedmiocie nowelizacji ustawy z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawy z dn. 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz ustawy z dn. 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w celu zwiększenia skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach informuję, że wyrażam zgodę na publikację na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości mojego imienia i nazwiska (z wyłączeniem danych teleadresowych).

Stosownie do art. 6 ust. 1 lit a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych.

O sposobie załatwienia petycji proszę poinformować mnie elektronicznie na adres mailowy:

Załączniki:

projekt proponowanej ustawy wraz z uzasadnieniem oraz OSR

**USTAWA Z DN..... O ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW
W CELU ZWIĘKSZENIA SKUTECZNOŚCI EGZEKUCJI SĄDOWEJ
I ADMINISTRACYJNEJ¹**

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

w art. 87¹ w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) 85% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania - przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne;”

Art. 2. W ustawie z dnia 2 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. 2019 r. poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

w art. 125 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Z przypadającego skazanemu wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, wolne od egzekucji jest w każdym czasie 50% wynagrodzenia”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. 2018 r. poz. 2187) wprowadza się następujące zmiany:

w art. 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawę z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dn. 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz ustawę z dn. 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. 2018 r. poz. 2386 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:
w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od liczby dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2020 r.

Art. 6. Do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1-4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

UZASADNIENIE

I. Cel regulacji

Niniejszy projekt ustawy ma na celu zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej poprzez zmianę czterech aktów prawnych: ustawy z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawy z dn. 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz ustawy z dn. 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Projektowana ustawa zawiera zmiany przepisów umożliwiających prowadzenie egzekucji należności innych niż alimentacyjne na zadowalającym poziomie i stanowi uzupełnienie dotychczas podjętych działań legislacyjnych². W ocenie wnioskodawcy wprowadzone zmiany prawne nie przyniosły pełnej realizacji zamierzeń Ustawodawcy i nie zrealizowały założonych celów³. Proponowany projekt ustawy, w ocenie projektodawcy, jest istotnym uzupełnieniem dotychczas podjętych działań prawodawczych oraz całościowym rozwiązaniem dostrzeżonych problemów, które dostrzeżono także w orzecznictwie sądowym⁴.

W opinii wnioskodawcy jedynie wskazanie nowych kwot wolnych od potrąceń w egzekucji z wynagrodzenia za pracę (w tym z wynagrodzenia osadzonego / skazanego)

2 Ustawa z dn. 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1311), ustawa z dn. 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2017 r. poz. 952); ustawa z dn. 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U. 2017 r. poz. 933), zmieniona ustawą z dn. 14 grudnia 2017 r. zmieniającą ustawę o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności - Prezydent skierował ustawę do Trybunału Konstytucyjnego; ustawa z dn. 6 grudnia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych (Dz.U. 2018 r. poz. 2432); ustawa z dn. 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. 2019 r. poz. 55).

Na 83 posiedzeniu Sejmu uchwalono również ustawę z dn. 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (*vide* druk sejmowy 3379) - ustawę skierowano do podpisu Prezydenta. Trwają ponadto prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (nr projektu UD326 - projekt przyjęty przez Radę Ministrów).

3 A. Tarka, *Skala zadłużenia wobec państwa może zaskakiwać*, „Rzeczpospolita”, 2019, nr 163 (11406), s. A11. Podkreślenia wymaga fakt, że skuteczność egzekucji sądowej i administracyjnej nadal jest niewielka, zaś środki wprowadzające sankcje za nierealizowanie zobowiązań nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Należy wskazać, że pomimo poprawiającej się sytuacji ekonomicznej Polaków, od 1 lipca 2018 r. dokonano 2 895 079 wpisów w Rejestrze Należności Publicznoprawnych.

4 W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dn. 3 kwietnia 2008 r., I SA/Gd 547/07, LEX nr 467099, wskazano, iż „skuteczna egzekucja prawa jest jednym z najważniejszych zadań demokratycznego państwa prawa”.

oraz z wiarygodności rachunku bankowego lub rachunku prowadzonego na rzecz członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może w pełni zrealizować postulaty Ustawodawcy. Projektowana ustawa bezspornie przyczyni się bowiem do zdecydowanej poprawy skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej oraz uniemożliwi lub znacznie utrudni próby (niestety bardzo często skuteczne) obejścia prawa i uchylenia się od realizacji obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym / wykonawczym⁵. Podkreślenia wymaga fakt, że statystyki skuteczności egzekucji są dalece niezadowalające⁶. W kontekście podwyższania wynagrodzenia minimalnego (co jest zjawiskiem pozytywnym i pożądanym), powiązania wysokości kwot wolnych od egzekucji z wynagrodzenia za pracę i rachunku bankowego z tym wynagrodzeniem oraz ewentualnego braku interwencji Ustawodawcy, w perspektywie kilku, kilkunastu lat może dojść do całkowitego paraliżu egzekucji sądowej i administracyjnej.

Należy podkreślić, że wzorem pożądanego zachowania powinna być sytuacja, w której każdy tytuł egzekucyjny / wykonawczy powinien być wykonany przez wymienionego w nim dłużnika dobrowolnie, bez potrzeby wszczynania postępowania egzekucyjnego, tj. wymuszenia zachowania dłużnika zgodnego z treścią prawomocnego orzeczenia sądowego w drodze zastosowania przymusu państwowego poprzez uzyskanie świadczenia z majątku dłużnika lub doprowadzenia dłużnika do takiego zachowania,

5 Obecnie jednym z najprostszych sposobów uniknięcia regulowania swoich zobowiązań innych niż należności alimentacyjne jest fikcyjne zatrudnianie się z wynagrodzeniem minimalnym, które jest wolne od potrąceń oraz otrzymywanie pozostałej części wynagrodzenia „pod stołem” w całości do ręki. Na powyższy problem (jednakże jedynie w kontekście nieregulowania należności alimentacyjnych) uwagę wskazywała Rada Ministrów w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych (*vide* druk sejmowy nr 2987). Rada Ministrów celnie wskazała, że „projekt spełnia następujące oczekiwania społeczne: -podniesie skuteczności działań wobec dłużników alimentacyjnych, -wysyłanie dłużników do pracy, nawet organizowanej przez państwo (np. roboty publiczne), -podniesienie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, -poprawa wydolności państwa – rodzice mają zasądzone alimenty, a państwo nie może doprowadzić do ich egzekucji mimo, że bardzo często się zdarza, że rodzice (o czym wszyscy wiedzą) pracują „na czarno” i jawnie, z premedytacją nie płacą na własne dzieci. To kompromitujące dla powagi państwa.”

6 Skuteczność egzekucji sądowej (rozumianej jako stosunek spraw całkowicie wyegzekwowanych do liczby spraw, które wpłynęły) waha się w okolicach ok. 20%, zaś procent kwot wyegzekwowanych do kwot zgłoszonych waha się w okolicach ok. 12%; tak też: P. Ostaszewski, *Efektywność egzekucji komorniczej – obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2015. Na problem małej efektywności egzekucji administracyjnej wskazuje również Rada Ministrów; w wieloletnim planie finansowym Państwa na lata 2019-2022 stanowiącym załącznik do uchwały Rady Ministrów nr 31 z dn. 24 kwietnia 2019 r. wskazano, że poprawa skuteczności i efektywności egzekucji administracyjnej jest jednym z priorytetów w polityce fiskalnej rządu.

które odpowiada roszczeniu wierzyciela, a obowiązku dłużnika. Dłużnik, nie realizując materialnoprawnych obowiązków stwierdzonych tytułem egzekucyjnym lub wykonawczym, daje wierzycielowi podstawę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Wskazać przy tym należy, że realizacja obowiązku, wynikającego z przepisów prawa, leży w interesie jednostki i stwarza poczucie bezpieczeństwa prawnego oraz urzeczywistnia zasadę równości wobec prawa⁷. Tym samym za naganne należy uznać konieczność skorzystania przez wierzyciela z konieczności przymusowego wykonania tytułu wykonawczego w drodze egzekucji sądowej lub administracyjnej.

Wykonanie wydanego orzeczenia jest jednym z etapów realizowania przez wierzyciela prawa do sądu, z którego korzystał on w postępowaniu rozpoznawczym, poprzedzającym wydanie mu tytułu wykonawczego. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka⁸ na tle art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., ustalony jest pogląd, że na treść prawa do sądu składa się nie tylko uprawnienie do rozpoznania sprawy przez organ niezawisły sąd spełniający określone standardy organizacyjne i proceduralne oraz do uzyskania rozstrzygnięcia w sporze pomiędzy stronami, ale także uprawnienie do wykonania wydanego orzeczenia. Obowiązywanie przepisów, które uniemożliwiają wykonanie wydanego orzeczenia względnie prowadzą do przewlekłości w postępowaniu egzekucyjnym jest formą naruszenia prawa do sądu. Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie przypominał, że prawo do sądu zapewnione przez art. 6 przytoczanej powyżej Konwencji chroni wykonanie prawomocnych orzeczeń sądowych, które w państwie prawa nie mogą pozostać nieskuteczne ze szkodą dla strony. Po wydaniu prawomocnego wyroku władze publiczne są zobowiązane do wykonania go w jasny i spójny sposób, w celu uniknięcia niepewności prawnej odczuwanej przez osoby, których dotyczy stosowanie prawa.

Tym samym rolą Ustawodawcy krajowego jest stworzenie takiej sytuacji prawnej, w której z jednej strony wierzyciel ma możliwość skutecznego wykonania tytułu wykonawczego przez uprawniony organ, w przypadku braku realizacji obowiązku przez

⁷ A. Dalkowska, *Zobowiązany w administracyjnym postępowaniu zabezpieczającym*, Sopot 2012, s. 28

⁸ m.in. wyrok ETPC z dn. 3 maja 2011 r., nr 6854/07, Apanasewicz przeciwko Polsce

dłużnika, zaś z drugiej strony dłużnikowi pozostawia się, ze względów humanitarnych, określoną kwotę pieniędzy, która umożliwi funkcjonowanie. W ocenie wnioskodawcy, prezentowane w projekcie rozwiązania wychodzą naprzeciw prezentowanym powyżej postulatom oraz wyważają interesy dłużnika i wierzyciela poprzez:

- zmianę kwot wolnych od egzekucji sądowej i administracyjnej, które umożliwiają choćby częściowe zaspokojenie roszczenia wierzyciela w przypadku niewykonania dobrowolnie obowiązku stwierdzonego w tytule egzekucyjnym / wykonawczym przez dłużnika,
- umożliwienie dłużnikowi spłaty swoich zobowiązań przy zachowaniu kwot wolnych od egzekucji, które stanowią wyraz zasady humanitaryzmu postępowania egzekucyjnego,
- zachęcenie dłużnika do dobrowolnej realizacji obowiązków materialnoprawnych stwierdzonych w tytule egzekucyjnym / wykonawczym.

Wnioskodawca pragnie zwrócić uwagę na obecną, stale poprawiającą się sytuację gospodarczą kraju i w pełni podziela stanowisko Rady Ministrów prezentowane w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych⁹, w którym wskazano, że „*należy zwrócić jednocześnie uwagę na obecną sytuację na rynku pracy. Od dłuższego czasu bezrobocie spada. Pracownikom coraz łatwiej jest znaleźć pracę, która nie tylko odpowiada ich kwalifikacjom, ale przede wszystkim jest legalna. Dodatkowo odnotowywany jest stały wzrost wynagrodzeń*”. Powyższe tezy znajdują również uzasadnienie statystyczne. W komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 13 maja 2019r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2019 r.¹⁰ ogłaszanym podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018 r. poz. 1270 i 2245 oraz 2019 r. poz. 39, 730 i 752) Główny Urząd Statystyczny informował, że przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2019 r. wyniosło **4950,94 zł**. W obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

⁹ (vide druk sejmowy nr 2987)

¹⁰ Monitor Polski 2019 r. poz. 424

z dn. 22 stycznia 2019 r.¹¹ wskazano, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. wyniosło **4852,29 zł**. Z kolei w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 17 kwietnia 2019 r.¹² w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w pierwszym kwartale 2019 r. poinformowano, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w pierwszym kwartale 2019 r. wyniosło **5014,94 zł**. W komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 17 lipca 2019 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czerwcu 2019 r.¹³ wskazano zaś, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w czerwcu 2019 r. wyniosło **5103,48zł**.

Podkreślenia wymaga jednak fakt, że Główny Urząd Statystyczny w publikacjach uwzględnia dane na temat pracodawców zatrudniających ponad 9 osób. Nie powinno budzić wątpliwości, że w takich podmiotach fundusze płac są przeważnie wyższe niż u przedsiębiorców zatrudniających mniej niż 9 pracowników. Statystycznie rzecz ujmując w małych firmach wynagrodzenia są niższe. W związku z powyższym, analizie powinna podlegać mediana oraz dominanta wynagrodzeń. Z publikowanego raz na 2 lata (ostatnio w lutym 2018 r.) raportu Głównego Urzędu Statystycznego „*Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2016 r.*”¹⁴ wyłania się mniej optymistyczny obraz poziomu wynagrodzeń w Polsce. **W 2016 r. połowa zatrudnionych na umowę o pracę w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób otrzymywała płacę niższą niż 3510,67 zł brutto (2512 zł netto). Najczęstsze wynagrodzenie wynosiło 2074,03 zł brutto, a więc 1511,61 zł netto. Tym samym, nawet z uwzględnieniem wzrostu wynagrodzeń, najczęściej otrzymywane wynagrodzenie w kraju jest zbliżone do wynagrodzenia minimalnego.** Przeciętne wynagrodzenie za pracę (obliczane w różny

11 Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 22 stycznia 2019 r. (Dziennik Urz. Głównego Urzędu Statystycznego z 2019 r. poz. 2)

12 <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-miesiecznego-wynagrodzenia-w-sektorze-przedsiębiorstw-bez-wypłat-nagrod-z-zysku-w-i-kwartale-2019-roku,59,22.html>

13 <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-przecietnego-miesiecznego-wynagrodzenia-w-sektorze-przedsiębiorstw-bez-wypłat-nagrod-z-zysku-w-czerwcu-2019-roku,57,67.html>

14 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/struktura-wynagrodzen-wedlug-zawodow-w-pazdzierniku-2016-r-,4,8.html>

sposób; do pojęcia przeciętnego wynagrodzenia za pracę odnoszą się liczne akty prawne rangi ustawowej), nie oddaje więc w pełni miarodajnie poziomu wynagradzania pracowników w Polsce.

W związku z powyższym, regulując kwoty wolne od egzekucji, Ustawodawca powinien brać pod uwagę przede wszystkim dominantę i medianę wynagrodzeń ogłaszana przez Główny Urząd Statystyczny, które najbardziej miarodajnie odzwierciedlają poziom wynagrodzeń w Polsce.

II. Zastosowane środki

Niniejszy projekt, jak wskazano powyżej, ma na celu zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej poprzez zmianę czterech aktów prawnych: ustawy z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawy z dn. 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz ustawy z dn. 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Projektowana ustawa zawiera zmiany przepisów w zakresie kwot wolnych od egzekucji w wynagrodzenia za pracę i wierzytelności rachunku bankowego (odpowiednio rachunku prowadzonego przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) i stanowi uzupełnienie dotychczas podjętych działań legislacyjnych.

a) dotyczy zmiany art. 87¹ w § 1 pkt 1 ustawy - Kodeks pracy

obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym art. 87¹ w § 1 pkt 1 ustawy z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (wraz ze wstępem do wyliczenia) brzmi: „Wolna od potrąceń jest kwota wynagrodzenia za pracę w wysokości: 1) minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania – przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne;”.

Artykuł 87¹ k.p. został dodany ustawą z dn. 14 listopada 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2003 r. nr 213 poz. 2081), która weszła w życie w dn. 1 stycznia 2004 r. Powyższe oznacza, że wprowadzony przez Ustawodawcę przepis regulujący kwotę wolną od egzekucji z wynagrodzenia za pracę obowiązuje już ponad 15 lat i praktycznie nie był nowelizowany¹⁵. Podkreślenia wymaga jednakże, że od wejścia w życie przytaczanej ustawy w Polsce zaszły poważne zmiany stosunków społeczno-gospodarczych, które nie spowodowały jednak żadnych zmian legislacyjnych¹⁶.

projektowane rozwiązania

Zgodnie z art. 1 projektowanej ustawy art. 87¹ w § 1 pkt 1 ustawy z dn. 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy uzyska następujące brzmienie: „1) 85% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania - przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne;”. Projektowany przepis umożliwi skuteczne prowadzenie egzekucji należności innych niż świadczenia alimentacyjne również z minimalnego wynagrodzenia za pracę dłużnika oraz wyważy interesy dłużnika i wierzyciela poprzez:

- zmianę kwot wolnych od egzekucji sądowej i administracyjnej; generalnie

15 Wysokość potrąceń oraz kwot wolnych została zmieniona ustawą z dn. 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. 2018 r. poz. 2215); wprowadzona nowelizacja miała charakter doprecyzowujący w zakresie potrąceń na PPK i nie zmieniła w istocie pierwotnych kwot wolnych od potrąceń ani katalogu należności podlegających potrąceniu z wynagrodzenia za pracę.

16 Wejście Polski do Unii Europejskiej i związany m.in. z powyższym wielki wzrost gospodarczy, w tym wzrost wynagrodzeń. Podkreślenia wymaga fakt, że minimalne wynagrodzenie w 2004 r., a więc od wejścia w życie ustawy z dn. 14 listopada 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw wynosiło 824 zł (*vide* Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 września 2003 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2004 r. (Dz.U. 2003 r. nr 167 poz. 1623)). Proponowana przez Radę Ministrów wysokość minimalnego wynagrodzenia w 2020 r. ma wynosić 2450 zł. W analizowanej perspektywie czasowej (2004 r. - 2020 r.) minimalne wynagrodzenie wzrosło prawie 3-krotnie; bez zmian pozostaje jednak wysokości kwot wolnych od potrąceń.

w obecnym stanie prawnym minimalne wynagrodzenie jest chronione w 100% (z wyjątkami wskazanymi w art. 87¹ w § 1 pkt 2 i 3 Kodeksu pracy oraz art. 87¹ § 1 pkt 1 Kodeksu pracy *a contrario*); projektowany przepis wprowadza możliwość dokonywania potrąceń na poczet należności innych niż alimentacyjne jedynie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę,

- umożliwienie choćby częściowe zaspokojenie roszczenia wierzyciela w przypadku niewykonania dobrowolnie obowiązku stwierdzonego w tytule egzekucyjnym / wykonawczym przez dłużnika,
- umożliwienie dłużnikowi spłaty swoich zobowiązań przy zachowaniu kwot wolnych od egzekucji; w ocenie projektodawcy możliwość dokonywania potrąceń z minimalnego wynagrodzenia w wysokości 15% nie wpłynie w znacznym stopniu na sytuację finansową dłużnika,
- zniechęcenie dłużnika do prób obejścia prawa i uchylenia się od obowiązku zapłaty należności poprzez fikcyjne zatrudnianie się za wynagrodzeniem minimalnym i otrzymywania pozostałej części wynagrodzenia „do ręki”. Wskazana praktyka w istocie uniemożliwia jakiegokolwiek zaspokojenie roszczenia wierzyciela, choćby w drodze egzekucji z rachunku bankowego.

Podkreślenia wymaga przy tym, że pojęcie „sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne”, którym posługuje się Ustawodawca w art. 87¹ w § 1 pkt 1 Kodeksu pracy, jest bardzo szerokie. Wskazać przy tym należy, że otwarty katalog sądowych tytułów egzekucyjnych, wymieniony w art. 777 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisach szczególnych¹⁷ oraz administracyjne tytuły wykonawcze mogą obejmować m. in.:

- grzywny sądowe,
- świadczenia na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,
- nawiązki i świadczenia pieniężne na rzecz pokrzywdzonych przestępstwem,
- koszty sądowe,

¹⁷ m.in. 183¹⁴ § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego

- świadczenia odszkodowawcze,
- niewypłacone wynagrodzenia,
- należności wypłacone przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracodawcę, wobec którego egzekucja była bezskuteczna,
- niezapłacone należności za najem lokali komunalnych i społecznych,
- podatki, opłaty, należności celne i inne należności, do których stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
- niepodatkowe należności budżetowe, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- należności z tytułu przychodów z prywatyzacji,
- grzywny i kary pieniężne wymierzane przez organy administracji publicznej,
- należności pieniężne z tytułu składek do Funduszu Żeglugi Śródlądowej oraz składek specjalnych do Funduszu Rezerwowego,
- należności pieniężne państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- należności pieniężne przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska lub polskich ustaw,
- składki ZUS i KRUS,
- należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji oraz pomocy udzielonej instytucjom finansowym,
- inne należności wynikające z sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych.

Podkreślenia wymaga fakt, że wskazane powyżej należności, zarówno wynikające z tytułów sądowych, jak i administracyjnych, mają znaczny wpływ na stosunki społeczno-gospodarcze i sytuację sektora finansów publicznych. Tym samym za nieuzasadnione należy uznać całkowitą niemożność choćby częściowego ich przymusowego zaspokojenia w drodze egzekucji, w sytuacji gdy dłużnik otrzymuje wynagrodzenie minimalne. Bez nowelizacji art. 87¹ w § 1 pkt 1 Kodeksu pracy, która umożliwiłaby choćby częściowe zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne, w ocenie wnioskodawcy, szanse na

zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej są niewielkie. Wobec powyższego, za zasadne należy uznać podjęcie pilnych prac legislacyjnych, które wyeliminują lub znacznie ograniczą próby obejścia prawa.

b) dotyczy zmiany art. 125 § 2 ustawy - Kodeks karny wykonawczy

obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym art. 125 § 2 ustawy – Kodeks karny wykonawczy brzmi: *„Z przypadającego skazanemu wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, wolne jest w każdym czasie od egzekucji 60%”*.

projektowane rozwiązania

Zgodnie z art. 2 projektowanej ustawy art. 125 § 2 ustawy – Kodeks karny wykonawczy uzyska brzmienie: *„Z przypadającego skazanemu wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, wolne od egzekucji jest w każdym czasie 50% wynagrodzenia”*.

Proponowana zmiana ma na celu poprawkę redakcyjną niefortunnej konstrukcji przytaczanego przepisu oraz ujednoczenie wysokości potrąceń z wynagrodzenia za pracę osadzonych analogicznie do unormowań Kodeksu pracy tj. 50% wynagrodzenia (obecnie: 60%). Wpłynie również na zwiększenie skuteczności egzekucji należności pieniężnych (w szczególności grzywien i kosztów sądowych) od osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, które są zatrudnione odpłatnie¹⁸.

c) dotyczy zmiany art. 54 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe

obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym art. 54 ust. 1 Prawa bankowego brzmi: *„Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby,*

¹⁸ <https://sw.gov.pl/strona/statystyka--biezaca>; według stanu ewidencyjnego w zakładach karnych i aresztach śledczych w Polsce było 74559 osadzonych, zaś według stanu faktycznego – 74404 (stan na dzień 26 lipca 2019 r.). Zatrudnionych było ogółem 37361 osadzonych, z czego 16934 odpłatnie, a 20427 nieodpłatnie (stan na 30 czerwca 2019 r.).

niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650), przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”.

Aktualne brzmienie przytaczanego przepisu zostało nadane ustawą z dn. 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1311). Przedmiotowa ustawa wyeliminowała liczne wątpliwości interpretacyjne, występujące na kanwie art. 54 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe przed wejściem w życie ustawy zmieniającej oraz znacząco wpłynęła na zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej.

projektowane rozwiązania

Zgodnie z art. 3 projektowanej ustawy art. 54 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe uzyska brzmienie: “Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”.

Proponowana zmiana ma na celu dalsze zwiększenie skuteczności i uproszczenie egzekucji z wierzytelności rachunku bankowego, zapoczątkowanej ustawą z dn. 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1311), przy zachowaniu kwoty wolnej od sądowego i administracyjnego zajęcia, jednakże w wysokości równowartości 50% (obecnie: 75%) minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

d) dotyczy zmiany art. 28 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym art. 28 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych brzmi: *„Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od liczby dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650), przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”*.

Aktualne brzmienie przytaczanego przepisu zostało nadane ustawą z dn. 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1311). Przedmiotowa ustawa wyeliminowała liczne wątpliwości interpretacyjne, występujące uprzednio na kanwie art. 28 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych przed wejściem w życie ustawy zmieniającej oraz znacząco wpłynęła na zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej.

projektowane rozwiązania

Zgodnie z art. 4 projektowanej ustawy art. 28 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych uzyska brzmienie: *„Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od liczby dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy”*.

Proponowana zmiana ma na celu dalsze zwiększenie skuteczności i uproszczenie egzekucji z rachunku prowadzonego przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, zapoczątkowanej ustawą z dn. 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1311), przy zachowaniu kwoty wolnej od sądowego i administracyjnego zajęcia w wysokości równoważności 50% (obecnie: 75%) minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

III. Ocena skutków regulacji

a) wstęp

Niniejsza ustawa będzie miała wpływ na szereg podmiotów, w tym na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa¹⁹, organy państwowe i samorządowe oraz państwowe osoby prawne i *statio fisci*. Wdrożenie proponowanych rozwiązań nie będzie generować ponadstandardowych wydatków po stronie adresatów norm, w tym przedsiębiorców. Ograniczą się one bowiem wyłącznie do dostosowania do nowych regulacji systemów księgowo-płacowych oraz systemów informatycznych obsługujących zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, tak jak ma to miejsce w każdym innym przypadku, w którym zmieniające się przepisy prawa wymuszają taką modyfikację. Mając na uwadze konieczność dostosowania systemów informatycznych (m. in. dotyczy banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych realizujących sądowe i administracyjne zajęcia rachunków bankowych) oraz kadrowo-płacowych (dotyczy podmiotów realizujących zajęcia wynagrodzenia i innych wierzytelności, do których stosuje się odpowiednio art. 87 i 87¹ Kodeksu pracy), wnioskodawca proponuje wejście w życie projektowanej ustawy w dniu 1 lipca 2020 r. Tak długie *vacatio legis* umożliwi adresatom kompleksowe dostosowanie się do nowych unormowań.

¹⁹ J. Łapiński, *Raport o stanie o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2018, s. 6. Według raportu PARP blisko 69% wszystkich pracujących w przedsiębiorstwach było zatrudnionych w sektorze MSP.

b) Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowana ustawa oraz jej wpływ na działalność:

lp.	Wskazanie podmiotu	Wskazanie oddziaływania ustawy
1	Pracodawcy i trzeciodłużnicy dochodu	dostosowanie systemów kadrowo-płacowych
2	Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	dostosowanie systemów informatycznych obsługujących zajęcie wierzytelności rachunku bankowego oraz zajęcie rachunku prowadzonego na rzecz członka SKOK
3	Sądowe i administracyjne organy egzekucyjne oraz doradcy restrukturyzacyjni (syndycy)	dostosowanie systemów informatycznych, -zmniejszenie liczby spraw egzekucyjnych wobec uprzedniego spełnienia świadczenia przez dłużnika, -zmniejszenie liczby prowadzonych egzekucji z nieruchomości, jako najbardziej dotkliwego sposobu prowadzenia egzekucji, -zmniejszenie liczby podmiotów wpisanych do Rejestru Należności Publicznoprawnych, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych, -zmiana wysokości kwot wolnych od potrąceń będzie skutkować zwiększeniem skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej; obecnie statystyka skuteczności egzekucji jest

		dalece niezadowalająca, o czym mowa powyżej, -proponowane rozwiązania uniemożliwią udaremnianie egzekucji poprzez fikcyjne zatrudnianie się dłużnika z wynagrodzeniem minimalnym oraz otrzymywanie faktycznie wyższego wynagrodzenia „do ręki”, -zmiana wysokości kwot wolnych od potrąceń z wynagrodzenia za pracę będzie mieć wpływ na zwiększenie masy upadłości, ponieważ wynagrodzenie w wysokości wolnej od potrąceń nie chodzi do masy upadłości; powyższe zwiększy skuteczność postępowań upadłościowych
4	Przedsiębiorcy	-ograniczenie zatorów płatniczych, -poprawa płynności finansowej poprzez zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej
5	Ministerstwo Finansów oraz podległe Ministrowi organy rządowej administracji niespolonej – dot. naczelników urzędów skarbowych	-zwiększenie wpływów podatkowych poprzez podniesienie skuteczności i efektywności egzekucji administracyjnej, -pośrednio pozytywny wpływ na dochody Państwa będzie mieć zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej, poprzez zmniejszenie liczby sytuacji, w której wierzyciel jest

		zmuszony uwzględnić nieściągalną wierzytelność w kosztach uzyskania przychodu, a tym samym pomniejszy podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz podatkiem dochodowym od osób prawnych, -możliwość wyegzekwowania zasądzonej wierzytelności zmniejszy również liczbę przypadków, w których wierzyciel będzie zmuszony skorzystać z ulgi w podatku od towarów i usług za tzw. złe długi, -zmniejszenie liczby podmiotów wpisanych do Rejestru Należności Publicznoprawnych, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych
6	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	-zwiększenie wpływów z tytułu składek poprzez podniesienie skuteczności egzekucji administracyjnej, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych
7	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	-zwiększenie wpływów podatkowych poprzez podniesienie skuteczności egzekucji administracyjnej, -zmniejszenie liczby podmiotów wpisanych do Rejestru Należności

		Publicznoprawnych, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych
8	Ministerstwo Sprawiedliwości oraz sądy	-zwiększenie skuteczności egzekucji grzywien i kosztów sądowych, nawiązek oraz świadczeń na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, -prewencja generalna - podmiot wskazany w tytule egzekucyjnym będzie dążyć do spełnienia zasądanego świadczenia przed wszczęciem egzekucji sądowej, -odciążenie sądów poprzez zmniejszenie liczby spraw w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wobec uprzedniego spełnienia świadczenia wskazanego w tytule egzekucyjnym przez dłużnika, -zmniejszenie liczby spraw egzekucyjnych wobec uprzedniego spełnienia świadczenia przez dłużnika, -zmniejszenie liczby egzekucji z nieruchomości, jako najbardziej dotkliwego sposobu prowadzenia egzekucji, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych,

		-pośrednio - zwiększenie prestiżu Państwa poprzez zagwarantowanie większej skuteczności egzekucji orzeczeń sądowych
9	Gminy i Towarzystwa Budownictwa Społecznego	-zwiększenie możliwości wyegzekwowania niezapłaconych należności za lokale komunalne i społeczne, -zwiększenie skuteczności egzekucji spowoduje wzrost środków na rozwój budownictwa komunalnego i społecznego
10	Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-zwiększenie zdolności kredytowej - obecnie niskie dochody w zasadzie uniemożliwiają zaciągnięcie kredytu lub wzięcie pożyczki, -zwiększenie konsumpcji poprzez możliwość uzyskania zewnętrznego finansowania, a w konsekwencji większy wzrost gospodarczy, -zwiększenie możliwości wyegzekwowania niezapłaconych wynagrodzeń, -zwiększenie dyscypliny płatniczej społeczeństwa, -ograniczenie zatorów płatniczych, -prewencja generalna - podmiot wskazany w tytule egzekucyjnym / wykonawczym będzie dążyć do spełnienia świadczenia przed

		wszczęciem egzekucji sądowej lub administracyjnej, -zmniejszenie liczby spraw egzekucyjnych wobec uprzedniego spełnienia świadczenia przez dłużnika, -zmniejszenie liczby podmiotów wpisanych do Rejestru Należności Publicznoprawnych, -zmniejszenie liczby osób, które zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Zadłużonych.
11	Osadzeni w zakładach karnych i aresztach śledczych	-zwiększenie skuteczności egzekucji sądowej i administracyjnej, -możliwość spłaty grzywien i kosztów sądowych

Należy podkreślić, że wskazany powyżej krąg adresatów nie ma charakteru zamkniętego. Proponowana ustawa może mieć wpływ również na inne podmioty.

c) wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych

W ocenie wnioskodawcy projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na budżet Państwa oraz szerzej na sektor finansów publicznych po stronie wydatków. Może mieć jedynie skutek pozytywny, jednakże trudny do precyzyjnego oszacowania, poprzez znaczne zwiększenie:

- wpływów podatkowych, celnych, niepodatkowych należności budżetowych, opłat i innych należności, do których stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
- wpływów ze składek ZUS i KRUS,
- wpływów z wyegzekwowanych grzywien i kosztów sądowych,

- wpływów z tytułu wyegzekwowanych świadczeń na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,
- wpływów z wyegzekwowanych grzywien i kar pieniężnych wymierzanych przez organy administracji publicznej,
- wpływów z wyegzekwowanych kwot wypłaconych uprzednio przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- wpływów z innych należności stanowiących dochód Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

IV. Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym

Prawodawstwo wspólnotowe nie zawiera nakazu harmonizacji przepisów dotyczących egzekucji²⁰. W ocenie wnioskodawcy załączony projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej. Jednocześnie, zdaniem podmiotu wnoszącego, projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania notyfikacji, opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia²¹.

W ocenie wnioskodawcy, proponowane przepisy nie są sprzeczne również z prawem międzynarodowym²², w szczególności z dorobkiem prawnym

²⁰ https://e-justice.europa.eu/content_procedures_for_enforcing_a_judgment-52-pl.do?clang=pl;

Kraje członkowskie Unii Europejskiej w różnorodny sposób określają normy procesowe postępowania egzekucyjnego, w tym kwoty wolne od egzekucji oraz prawa majątkowe niepodlegające egzekucji. Należy wskazać, że np. w Republice Irlandii niewykonanie orzeczenia sądowego jest traktowane jako obraza sądu i zagrożone grzywną i aresztem.

²¹ Dyrektywa (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego; Zasady zasięgania opinii Europejskiego Banku Centralnego przez władze krajowe określa: art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz decyzja Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych.

²² Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, przyjęta jako rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dn. 10 grudnia 1948 r. w Paryżu, stwierdza, iż „Każdy człowiek, który pracuje, ma prawo do otrzymania sprawiedliwego i wystarczającego wynagrodzenia, zapewniającego jemu samemu i jego rodzinie egzystencję godną dostojenstwa ludzkiego, a w razie konieczności do korzystania z innych środków opieki społecznej” (art. XXIII pkt 3);

Prawo do wynagrodzenia za pracę zapewniającego „wszystkim pracownikom przynajmniej [...] przyzwoite utrzymanie dla nich samych i ich rodzin” zostało potwierdzone w art. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, przyjętego w dn. 16 grudnia 1966 roku.

Międzynarodowej Organizacji Pracy²³. Katalog należności, które można potrącać z wynagrodzenia, wysokość potrąceń oraz kwoty wolne od egzekucji są zastrzeżone do wyłącznej kompetencji Ustawodawcy krajowego.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. 2002 r. nr 239 poz. 2039).

V. Podsumowanie

Mając na uwadze przedstawioną powyżej problematykę, spostrzeżone nieprawidłowości oraz zaprezentowane sposoby ich wyeliminowania, w ocenie wnioskodawcy, podjęcie działań legislacyjnych w powyższym zakresie jest niezbędne i uzasadnione. Proponowana ustawa zwiększy prestiż Państwa oraz wpłynie pozytywnie na gospodarkę oraz dochody jednostek sektora finansów publicznych. Należy przy tym podkreślić, że celów zakładanych w niniejszym projekcie ustawy nie można osiągnąć w inny sposób, zaś podejmowane dotychczas działania legislacyjne nie przyniosły spodziewanych rezultatów, o czym szczegółowo mowa powyżej.

W związku z powyższym wnoszę jak na wstępie.

²³ Dotyczy to w szczególności:

Konwencji nr 117/1962 w sprawie polityki społecznej (jej podstawowych celów i standardów),
Konwencji nr 94/1949 w sprawie przepisów prawa pracy oraz zalecenia nr 84/1949 w tej samej kwestii,
Konwencji nr 95/1949 i Zalecenia 85/1949 w sprawie ochrony wynagrodzenia za pracę;
Konwencji nr 100/1951 i zalecenia 90/1951 w sprawie równego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości,
Konwencji nr 168/1988 i Zalecenia 176/1988 w sprawie wspierania zatrudnienia i walki z bezrobociem